

Postępowanie wychowawcze wobec dziecka - do przemyślenia dla rodziców

Rodzice chcą dobrze wychować swoje dzieci! Marzą, aby ich dziecko było spokojne, kulturalne, grzeczne, zawsze chętne do pomocy w domu, aby odnosiło się z szacunkiem do dorosłych, żeby było obowiązkowe i pracowite w domu i szkole, aby umiało zachować się właściwie w każdej sytuacji. Nie jest to jednak takie proste – po pierwsze nie ma idealnych dzieci, tak jak nie ma idealnych dorosłych, a po drugie – nie zawsze wiemy, czym kierować się w postępowaniu wychowawczym wobec dziecka. Życie często pokazuje, że wychowanie nie jest łatwym zadaniem dla rodziców.

Dlatego warto pamiętać o zasadach, które ułatwiają to zadanie:

*** jasne i jednoznaczne reguły – zachowania, na które się zgadzamy i takie na które nie ma zgody rodziców**

- to rodzice wspólnie powinni ustalić najważniejsze reguły, które obowiązują w rodzinie
- ustalając reguły weźmy też pod uwagę zdanie i potrzeby naszych dzieci
- reguły powinny być dostosowane do wieku dziecka, jasne, proste i jednoznaczne dla wszystkich w rodzinie
- trzeba upewnić się czy dziecko rozumie, czego od niego oczekujemy
- zadbajmy o reguły, które ustalają stały rytm dnia i tygodnia, unikajmy chaosu, aby dziecko czuło się pewnie i bezpiecznie w domu – przypominajmy dziecku o ustalonym planie.
- bądźmy też elastyczni – czasem plan dnia trzeba zmienić (np. gdy dziecko jest zaproszone na imieniny do kolegi, albo gdy źle się czuje, a także gdy my mamy coś pilnego)
- stawiając wymagania trzeba być elastycznym np. uprzedźmy dziecko czego od niego oczekujemy: „kiedy skończy się bajka będziemy jeść kolację” (nie odrywajmy dziecka od jego zajęć bez uprzedzenia)

*** konsekwencja i cierpliwość w postępowaniu rodziców**

- dziecko potrzebuje przypominania reguł i zasad zachowania obowiązujących w rodzinie a rodzice muszą być konsekwentni w ich przestrzeganiu (dziecko - szczególnie małe, nie zawsze pamięta o regułach; dzieci też często sprawdzają czy rodzic na pewno nadal chce przestrzegania określonej reguły a może dziś zmienił zdanie ?),
- aby być konsekwentnym trzeba przede wszystkim znaleźć czas i cierpliwość na wyjaśnianie z dzieckiem jego różnych zachowań – wytłumaczenie, co w jego zachowaniu jest dobre a co niewłaściwe
- zamiast karać - warto podpowiedzieć dziecku, jak naprawić złe zachowanie (np. można powiedzieć: „martwię się że nie dotrzymałeś słowa i nie posprzątałeś pokoju, ale możesz to zrobić teraz”)
- nie używamy kar fizycznych wobec dzieci ! – przemoc uczy dziecko, że jeśli jesteś większy to masz prawo uderzyć mniejszego czy słabszego!

*** nakazy i zakazy –pomagają dziecku w rozróżnieniu tego co dobre i tego co złe**

- dziecko powinno wiedzieć jakie są konsekwencje jego niewłaściwych zachowań
- trzeba odróżniać świadome nieposłuszeństwo dziecka od tego, co zrobi niechcący (trudno karać kogoś za to, że niechcący rozbił szklankę)
- zawsze należy wyjaśnić dziecku na co konkretnie się nie zgadzacie i dlaczego
- w sytuacji konfliktu nie krzycz i nie kłóć się z dzieckiem – dziecko nie powinno być partnerem do kłótni – lepiej wyjdź z pokoju, pohamuj emocje i dopiero wtedy podejmij z

dzieckiem rozmowę (ludzie w emocjach często się ranią, nie panują nad słowami, a tego nie chcemy – bo chcemy wychowywać dziecko a nie ranić go)

***emocje** - uczymy dzieci radzenia sobie z emocjami

- uczymy rozpoznawać i nazywać emocje pojawiające się w różnych sytuacjach,
- rozmawiamy z dzieckiem o jego przeżyciach, akceptujemy wszystkie emocje i te pozytywne i te trudne (np. złość, porażka, rozczarowanie)
- ważne jest aby nauczyć dziecko, jak swoje emocje wyrażać w sposób akceptowany (czyli tak, aby nie robić krzywdy innym i sobie),
- uczymy dziecko empatii, aby rozumiał co czuje druga osoba i dlaczego tak się czuje – to pomoże mu nawiązywać dobre kontakty z innymi ludźmi
- rodzice chcą aby ich dziecko było lubiane i akceptowane przez inne dzieci np. w przedszkolu czy szkole – jeśli Twoje dziecko radzi sobie z emocjami, to będzie mu łatwiej w kontaktach z rówieśnikami

*** słowność i szacunek**

- jeśli oczekujemy od dziecka słowności to sami też musimy dotrzymywać obietnic składanych dziecku
- chcemy nauczyć dzieci szacunku do nas, więc okazujemy szacunek dziecku – doceniajmy jego staranie, dotrzymujemy danego mu słowa, nie straszmy i nie stosujemy kar fizycznych
- **dziecko dopiero uczy się tego, co dobre i złe - może popełniać błędy – a najszybciej uczy się naśladowując zachowanie dorosłych** – więc uważaj co mówisz i robisz, bo twoje dziecko obserwuje cię i powtarza twoje zachowanie - np. jeśli nie chcemy, aby dzieci używały wulgarnych słów, to sami też nie możemy ich używać

*** zainteresowanie sprawami dziecka i akceptacja**

- ważne jest aby rodzice mieli czas dla swoich dzieci – czas na wspólne spędzanie czasu, na rozmowę, na poznawanie marzeń i mocnych stron swoich dzieci, na poznanie jego kolegów
- rozmowa z dzieckiem nic nas nie kosztuje, nie wymaga nakładów pieniężnych, kupowania prezentów – a daje dziecku poczucie, że jest dla nas ważne, że rodzice interesują się nim
- okazując swojemu dziecku, że się interesujesz jego kłopotami i radościami, pomagając gdy ma problemy dajesz mu poczucie bezpieczeństwa i oparcie w domu -to będzie procentować, gdy będzie dorastał – łatwiej mu będzie zwrócić się do rodziców z problemami a nie szukać oparcia w grupie rówieśniczej, która nie zawsze dobrze oddziałuje na nastolatka

*** rozwijanie obowiązkowości i odpowiedzialności za swoje postępowanie**

- jeśli w domu rodzina dzieli się obowiązkami wzmocnia to dobre więzi rodzinne – buduje zaufanie do siebie wzajemnie (wszyscy w rodzinie wiedzą na co u kogo mogą liczyć)
- powierzanie dziecku obowiązków powinno być oczywiście na miarę jego wieku i umiejętności (już małe dziecko można już włączać do prostych czynności domowych, pomocy w porządkach, wspólnego układania zabawek itp.- dziecko chętnie pomaga, jeśli jest za to chwalone)
- angażowanie dziecka do wykonania zadań, z którymi sobie radzi, umożliwia dziecku przeżycie sukcesu (w trudniejszych ważne jest pomaganie dziecku – kochając i akceptując dziecko nie zostawimy go z jego kłopotami!)
- wywiązywanie się z obowiązków daje nam dorosłym możliwość nagradzania dziecka - chwaleń, podkreślając zalety - motywujemy do dobrych zachowań
- są różne sposoby nagradzania dziecka – pochwała, wspólny spacer czy wspólna zabawa – dzieci cenią to bardziej niż kolejne prezenty

- czasem narzekamy, że nasze dziecko jest nieśmiałe, niepewne siebie – chwalać je za to co dobrze zrobiło czy dobrze się zachowało, pomagamy mu bardziej w sobie uwierzyć i nabrać pewności siebie
- najlepszą nagrodą jest czas, który spędzamy razem z naszym dzieckiem: to może być rozmowa, wysłuchanie dziecka, wspólna zabawa, itp.)

*** spójne postępowanie rodziców**

- oczekiwania i wymagania w domu powinny być ustalone wspólnie przez rodzinę
- skłócona rodzina nie jest dobrym przykładem dla dziecka
- wszystkie trudne rozmowy, konflikty między rodzicami należy rozwiązywać poza dziećmi
- nie wciągamy dzieci do konfliktów rodziców i nie nastawiamy go przeciwko drugiemu rodzicowi– dziecko ma prawo kochać oboje rodziców !!

Opracowała: mgr Iwona Mysiek - Kocur